

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Ioannis Berchmanni Flandro-Belgæ Religiosi Societatis Iesv

Cepari, Virgilio

Antverpiæ, 1630

Pars Quarta Vitae Io. Berchmanni. Egregium testimonium P. Cornelij
Cornelij à Lapide de Ioanne.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46083](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46083)

PARS QUARTA VITAE

IO. BERCHMANNI.

Egregium testimonium P. Cornelij
Cornelij à Lapide de Ioanne.

ANIM ADVERTI in nostro Ioanne Berchmans virgineam verecundiam, candorem, modestiam, taciturnitatem, innocentiam, puritatem. Sapius audiui à nostris, mirari se, si maior in beato Aloysio fuerit, necdum videre se, quid Ioannis addi possit. Humilitate fuit insigni, quâ cuique cedebat, omnibus autem Coadiutoribus prior caput aperiebat, etiam si subinde illi non adverterent, nec eum resalutarent. Omnes reuerebatur, non tantum Superiores, sed & alios quoslibet, præsertim Sacerdotes. Mihi non semel contigit, ut dum in hieme frigoris causâ in aulâ vehementius inambularet, egoq; per illam transirem, gressum inhiberet illico, caput aperiret, immotus vultu demisso consisteret, donec pertransissem. A Præceptore eius frequenter audiui, ipsum ei singulis mensibus schedulam orationum,

O 5   & pæ-

& pœnitentiarum pro eo gratitudinis ergo ob-
 eundarum, obtulisse. Comitatus & suauitate om-
 nibus erat charus: numquam audiui qui de eo
 quereretur, vel defectum quempiam notaret, ut
 maturus iam celo videretur. Consummatus enim
 in breui, expleuit tempora multa. Vultu semper
 erat læto & hilari, sermone candido, incessu ve-
 loci, sed non incitato. Denique mores & actus
 eius Angelici potius videbantur, quam humani.
 Lampades concinnabat mirâ sedulitate, eadem
 crebro seruebat in culinâ. Charitatē eius depra-
 dicant Coadiutores, & infirmi: singulos adiuua-
 bat, consolabatur, omnibus obsequabatur, & ser-
 uiebat, seruebat enim spiritu: obedientia & obser-
 uantia Regularum valde fuit studiosus. Missus
 subinde ad me, pulsans cameram, cum à me audi-
 ret, Ingredere, consistebat tacitus, mox iterabat
 pulsum secundo & tertio, donec consurgerem, &
 ad ianuam accederem, eò quòd diceret, se illâ vice
 veniam ingrediendi cubiculum meum non peti-
 se. Crebro obibat pœnitentias & mortificationes,
 tum priuatas tum publicas in Refectorio, uti sæ-
 pè vidimus. Orationi multum vacabat, semperq;
 in præsentia Dei versari videbatur, & idcirco
 singula exactè & perfectè faciebat, ut etiam in
 minimis præ alijs resplenderet eius decor & vir-
 tus; filius gratiarum videbatur. Diligentia eius,
 & studio illustre testimonium dat Præceptor, ut
 veri scholaris Societatis I E S V Collegio Romano
 exemplar

exemplar exhibuerit: quod utinam omnes imita-
 rentur! sanè in eo, uti stella in calo, emicuit. A
 prandio & cœnâ sæpè mecum collocutus, in Do-
 mino me recreauit, cum nonnisi religiosa & spiri-
 tualia, præsertim quæ ad institutum nostrum,
 cuius erat zelator, spectant, narraret. Sanè paulo
 ante mortem mecum visitans S. Paulum ad tres
 Fontes, toto itinere non aliud tractauit; ubi &
 insigne dedit specimen obedientiæ & modestiæ.
 Cum enim cuperem pergere ad sanctum Sebastia-
 num, ideoq; præcederem, ut eum pellicerem ad
 sequendum, illic ante Templum restitit aperto
 capite, verecundè, demissis oculis in regressu ro-
 gavi causam: respondit magnâ demissione, Pater
 mi, non veniemus tempori ad mensam, nisi eo iti-
 nere, quo venimus, regrediamur. Regressus, cum
 mox à prandio domum redire me velle putaret,
 dixit: Reuerentia vestra poterit cum alio socio
 redire, ego enim veniam redeundi non habeo;
 quare eius causâ usque ad vesperam in vineâ
 mansi. In colloquijs si quid diuersum ab eo senti-
 rem, tacebat, audiebat, acquiescebat. Eximius fuit
 cultor B. Virginis, cuius se filium vocabat. In
 morte, licet canendi imperitus, bellè cecinit,
 Monstra te esse matrem, &c. Vni è nostris
 Concionatori petenti monitum salutis, hoc me P. Copponi.
 audiente dedit: Reuerentia vestra semper tuea-
 tur immaculatam Conceptionem beatæ Virginis
 usque ad mortem. Inuenta est eius sanguine sub-
 scripta

scripta schedula, in quâ illam se semper defensurum iureiurando confirmat. De eius puritate & immunitate à peccato mortali per omnem vitam, & à veniali deliberato in Religione, & à motibus carnis, audiui cum alijs publicè asserentem eius Praeceptorem in Oratione funebri. Moriturus, nullum mœroris aut passionis alterius dedit signum, vti nec aliàs vllum tale in eo notant, resignatus, patiens, serenus, hilaris, vti in vitâ. Paulo antequam sumeret Viaticum, secretò rogatus à me, num quid haberet quod angeret vel affligeret animum; expansis manibus, & ex perrectâ fronte, ridens asseruit, Nihil omnino. Solus deinde cum solo collocutus, cum ardoribus aestuaret, poposcit aquam ad abluendum os & manus: præbui cum pelui, rogauique, num febris urgeretur, affirmavit: sed ita vt nullum gemitum, nullum doloris daret indicium. Sumpsit deinde syrupum, ac mox petijt à me, vt Gratias recitarem, quasi cœnam sumpsisset. Recitavi, illo attento, & respondente; mox piè collocuti, cum ei ingererem IESVS meus, amor meus, & omnia; hilarescens, Ita, ita, inquit, IESVS centrum cordis, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Et ingeminabat illud, quod à Reu. P. Rectore audiuerat, Puer meus noli timere, quia ego tecum sum, dicit Dominus. Si transferis per ignem, flamma non nocebit tibi, & odor ignis non erit in te: liberabo te de manu

manu pessimorum, & eruam te de manu fortium. Petij, num quid à me cuperet: respondit, se petere vt postridie pro se Sacrum dicerem. Dixi, & non obtinui quod ego, scilicet eius sanitatem, sed quod ipse cupiebat, nimirum dissolui, & esse cum Christo: nam sub finem Sacri animam Deo reddidit. Rursum, Ora pro me, inquit, Pater, vt non capiat me nausea dulcium, qua mihi exhibent: voti fuit compos, nam paulo post ad extrema deuenit. Morituro se sigillatim commendarunt nostri, petentes monitum aliquod: quod cuique dedit tam appositè, vt nonnulli dixerint, non potuisse magis appositum dari, etiam si conscientia secreta penetrasset. Tantus fuit externorum ad funus concursus, vt custodes apponi oportuerit: & tamen rapuerunt pileum, crepidas, crucem, Rosarium, vestem, &c. Videbar mihi videre concursum Romæ ad funus sancti Alexij. Multi etiamnum petunt eius Reliquias, ac non pauci fatentur se per eas beneficia calitus consecutos. Verùm pluris apud me est suavis pietatis affectus, qui post eius mortem totum Collegium peruasit, quasi eius meritis à Deo afflatus.

Ego difficilis sum ad lacrymas, & tamen eius in Templo vultum intuens, eas cohibere non potui, ideoque ab eo vultum auerti, vt Officium Defunctorum prosequi possem. Crebrò menti mea obuersatur. Videor per diem aequè ac noctem eum coràm intueri, nec horresco, sed potius ad letitiam

letitiam spiritualem, & ad alacrius Deo seruiendum accendor. Nequeo in animum inducere, ut pro defuncto orem, sed opto, ut ipse pro me oret, utq; anima mea sit cum anima illius. Viuat anima mea vitâ, & moriatur morte Ioannis. Multi colloquijs de eo satiari non possunt. Det Deus, ut diuina in nobis eius restet memoria quam intueamur, & amulemur. Iuuenis fuit etate, sed virtute vir, constans, semperq; sui similis, exactus, non scrupulosus; hilaris, non dissolutus, sed hilaritatem religiosâ maturitate temperans. Tempus aded habebat in pretio, ut numquam esset otiosus, semper occupatus, semper serius. Recreationem, licet peramœnam & piam, mecum abrumpebat, & antipendio instar Coadiutoris se præcingens, lucernas suas adornabat, ne quod tempus studijs adimeret. Risus eius modicus sine cachinnis, sales sine dente, gratia sine affectatione. Præstabat illud Apostoli: Omnis sermo vester in gratiâ, sale sit conditus. Non memini ab ore eius me audiuisse verbum otiosum, multo minus quod defectum cuiusquam tangeret. De omnibus benè sentiebat, & honorificè loquebatur: numquam vidi tristem, numquam iratum, nec tamen in actione erat lentus aut remissus, sed acer & expeditus. Philosophiam totam publicè magnâ cum doctrinâ & modestiæ laude defendit. Sanctos mirè venerabatur, varios ex

eis

eis delegerat Patronos, quos alternis hebdomadis variabat: catalogum eorum & ordinem aliquando mihi recitavit. Affectus peculiare erga aliquos non habebat, idem & communis erat eius in omnes amor. In recreatione primò occurrenti se iungebat, eamque crebrò & libens peragebat cum Coadiutoribus, qui eius spiritum depradicant. Magna animo destina-
 bat. Optabat vivere & mori in castris, adiuuando milites pro Fide certantes, quasi miles, imò antesignanus Christi. Mortem suam prædixit, luctamque in eâ, quam generosè sustinuit, & superauit; ac deinde recuperatâ loquelâ, quam amiserat, letus suspirans ad cælum, placidè pièque obdormiuit in Domino. Humi deponi voluit, ibique sacram Synaxim sumpsit, præmisso iuramento se velle vivere & mori in Fide Orthodoxa, in Societate, &c. Regulas Societatis poposcit, dicens, se numquam vllam deliberatè transgressum esse. Crucem manu gestabat; cùm id non posset, alius illam ei præferebat, & quocumque ipse eam inflecteret, oculis animoque sequebatur. Nonnulli viri graues ad scholas vel ad Templum ventitabant, tantum, vt eius modestiâ & pietate se pascere. Mihi ordinariè è scholis descendentem hilari vultu occurrens, letitiam aspirabat, & etiamnum suâ imagine mihi obuersante, magisque suis apud Deum meritis & precibus

bus

224 VITA IOANNIS BERCHMANNI.
*bus adspirat. Denique mihi alijsq̄, iuge extitit
virtutum speculum, & stimulus: utinam in
ultimo & magno mundi die cum illo ad glo-
riam resurgere, atque coram throno Dei &
Agni, inter illius calcaneum caput leuare
merear! Amen.*

Cornelius Cornelij à Lapide.

COL-

COLLECTIO
 VARIARVM RERVM
 SPIRITVALIVM

A

IOANNE BERCHMANNO
 AD SVI VTILITATEM
 LATINE CONSCRIPTARVM,
 QVÆ
 VSVI ESSE POSSVNT
 ETIAM ALIIS.

*Oratio quam solitus erat recitare Ioannes,
 & vocabat eam Orationem Congrega-
 tionis.*

SANCTA Maria, Mater Dei,
 & Virgo, ego N. te hodie in
 Dominam, Patronam, & Ad-
 uocatam eligo, firmiterque
 statuo ac propono, me num-
 quam te derelicturum, neque contra te ali-
 quid vnquam dicturum aut facturum, ne-
 que

que permissurum vt à meis subditis aliquid contra tuum honorem vñquam agatur. Obsecro te igitur, suscipe me in seruum perpetuum, ad sis mihi in omnibus actionibus meis, nec me deferas in horâ mortis meæ. Amen.

Diarium, quod sibi Joannes in Nouitiatu collegit, ac seruandum conscripsit in Belgio.

POST Crucis signum, primò cum magno affectu Christum Dominum in cruce cruentum in brachijs meis fingam, & supra me B. Trinitatem: tum cogitabo, Deus Deus meus, ad te de luce vigilo: tum Deo Patri offeram Filium in gratiarum actionem pro omnibus beneficijs, & nominatim, quòd me hac nocte à peccato, morte subitanèa seruari, & iam iterùm concedat mihi gerere vestem Societatis: petam perseuerantiam per B. Virginem, Angelum, B. Patrem, Patronum menstruum, & omnes Sanctos, &c. in fine Pater, Aue, tria oscula terræ, Credo, Anima Christi.

Ante opus. Intentio. O Deus meus, & omnia, cui omnes creaturæ seruiunt, gratias ago diuinæ bonitati tuæ, quòd me vsque in hanc horam conseruare dignatus sis; & propono
per

per gratiam tuam hoc opus, & omnes reli-
 quas huius diei & totius vitæ actiones facere
 ad nominis solius tui gloriam, vt tibi maximè
 placeam, & B. Virginem, Patronosque meos,
 Angelumque Custodem lætificem, & nomi-
 natim illum quem hodie colo: & protestor
 me nullam præter hanc ab hostibus sugge-
 stam admittere tentationem.

Post opus. O beata Trinitas, offero diuinæ
 Maiestati tuæ hoc opus, vltimum fortè co-
 ram curiâ tuâ, nunc cum lacrymis Christi,
 nunc cum doloribus, nunc cum vulnere
 dexteri lateris, nunc cum vinculis, nunc cum
 meritis B. Virginis, cum sanguine Martyrum
 nostræ Societatis, cum charitate, laudibus
 Angelorum. Meditatio secundum Additio-
 nes B. Patris nostri. Ante exhortationem, vel
 lectionē spiritualem. Pura intentio, & sequens
 oratio: Aperi Domine aures & oculos, &c.
 Post eam: Cōfirma hoc Deus quod operatus
 es in nobis, scio hanc esse voluntatem tuam.

Recollectio horaria. O crux, &c. tu aue. O
 bone I E S V, tu pro me flagellatus es, quid re-
 tribuam tibi pro tantis doloribus? Fecine
 mea purâ intentione, in præsentia Dei, & fre-
 quenter? De examine particulari. Ignosce
 Domine, & adiuua me, vt meliùs sequentem
 horam possim transigere: quod faciam sic &
 sic. Examen ad pullum. Quis stabit. Ne in-
 tres,

tres, &c. In loco. Coram Deo me statuum,
 Angelo & diabolo, iudicandum quasi, &c.
 Reliqua more solito. Post examē proponam
 primò, Diarium seruare, puram intentionem,
 præsentiam Dei, & proposita meditationis.
 Ad mensam, Primò, Intentio, attentio in be-
 nedictione, & gratijs, & obseruatio Regula-
 rum de victù B. Patris. Recreatio. Primò, Pura
 intentio, propositum loquendi in præsentia
 Dei de pijs rebus. Pòst, Petitio veniæ de de-
 fectibus, & oblatio.

Modus incumbendi post examen. Disposi-
 tio meditationis breuis, tum flexis genibus re-
 citare catalogum beneficiorum, cum Symbo-
 lo, formulâ votorum. Exuendo me, honestas
 seruanda, cum consideratione breui detra-
 ctarum vestium ante crucem. Aperiendo
 lectum, & ascendendo. En vitæ incertus, &
 æternæ salutis, intro sepulchrum. Utinam te
 numquam offendissem! Doleo ex animo Re-
 demptor mi, & propono sinceram emenda-
 tionem. O Pater æterne, offero tibi Filium
 tuum cum omnibus doloribus & vulneri-
 bus eius pro omnibus peccatis & negligentijs
 meis. O Beata Virgo adiuua me, ô vos omnes
 sancti Patroni, suscipite me. Angele mi, custo-
 di me ab omni peccato & insidijs diaboli, in
 nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. A-
 men. Tum per Aue de horâ surgendi cogita-
 bo,

bo, obdormiam autem in cōsideratione meditationis. Communio. Cōpositio loci. Statue te cum omnibus Patronis, Angelis, &c. in monte Caluariæ, & vide Christum Dominum baiulantem crucem suam sanguineam, &c. & à Iudeis impelli. Supra te Deum Patrem iratum considera vsque ad eleuationem, quid ibi agatur. Deponit crucem, offertur myrrha ad bibendum, detrahuntur vestes, aptantur instrumenta, in crucem conicitur nudus, dexteram porrigit, obediens torcoribus, tum sinistram, & pedes terebrandos, & perforandos clavis. Aspice Christum tollentem oculos, offerre se Deo Patri pro peccatis tuis, & alloquere magno cum affectu vsque ad eleuationem. In eleuatione vide eleuari crucem, & Christum pro inimicis orantem audi: quod (vt ipse Ioannes fassus) in eleuatione obseruabat semper. Tum vide quomodo ex toto corpore sanguis fluat, & vulnera aspice. Ad caput ora pro Superioribus Ecclesiasticis, & sæcularibus: per coronam, per dexteram, pro parentibus, fratribus spiritualibus in genere, & particulari, pro corporalibus, & benefactoribus, & amicis: ad sinistram pro inimicis, & quos ego, vel qui me contristauerunt, iniurijs affecerunt, vel Societatem. Ad latus, pro me ipso primò, vt possim Deum ex toto corde diligere: secundò, vt

ardere possim zelo salutis proximi: tertio, vt perseuerare in Societate possim: quarto, vt tria vota benè obseruare: quinto, vt magnum geram affectum erga B. Virginem, & venerabile Sacramentum. Ad pedes pro Societate, & omnibus religiosis bonis & malis, & pro secularibus bonis & malis. In Communione, vide quomodo B. Virgo cum Angelis & Patronis tuis deferat Christum ad te ad sepeliendum in corde tuo, & magnà cum humilitate & charitate eum suscipe; tum fidem excita, gratias age, offer hospitem, & hospiti, pete, propone.

Alius modus à natiuitate sumptus.

Egrediente Sacerdote, cogita egredi B. Virginem à Nazareth in Bethleem cum sancto Iosepho, & comitare per iter difficile vsque ad Euangelij recitationem. Ad Credo fidem excita de I E S V. Ad Offertorium vide B. Virginem mendicantem hospitium: obstupefice, & cor tuum offer. Vide postea quomodo diuertat in stabulum cum gaudio: vide Angelos expectantes eum. In eleuatione aspice natum quasi puerulum I E S V M: adora, fidei, spei, & charitatis actu: mirare summam eius paupertatem, vsque ad Communionem: statue te ad Præsepe cum B. Virgine, & ab eà veniam pete, ponendi Iesulum in lectulo

lectulo cordis tui, tum apprehende illum, amplectere magno cum affectu, offer Deo Patri, gratias age, pete, & tene eum, Domine non dimittam te, nisi dederis mihi hoc & hoc.

Inter vescendum imaginare quasi videas Christum Dominum vescentem cum suis discipulis, obseruando quem modum teneat, & imitare: vel cogita fel Christi, vel te habere Christum recens natum in corde tuo, ibique petere lac à te, educa illum, relinquendo illi optima.

*Alia quedam ab eodem Ioanne Berchmanno
Romæ conscripta.*

Incitamenta ad orandum.

MOTIVVM primum: Si benè facio orationem meam, non erit vllum periculum amittendæ vocationis meæ; omnis enim apostasia à Societate hinc sumit initium.

Secundum: Maxima sollicitudo Societatis de oratione: ideò enim datur quadrans vesperi, visitantur omnes, &c.

Tertium: Qui benè facit orationem, habebit cælum hîc propter abundantiam consolationum, & postea.

Quia autem oratio pendet vel maximè à modo manè surgendi, ideò priùs hîc traden-

da videtur ratio benè transfigendi mediam illam horam , quæ præcedit orationem , qui modus erit præparatio ad illam.

Modus benè transfigendi mediam primam horam matutinam.

Ad pulsum cogitabo me vocari à Deo, & muniēs me signo sanctæ Crucis, dicam, *Domine quid me vis facere? paratum cor meum Deus, paratum cor meum.* Tum exclusâ omni aliâ cogitatione percurram puncta meditationis, & simul aliquam similitudinem, quæ faciat ad meditationem tuam, eo modo quo B. P. IGNATIVS docet faciendum in Additionibus pro primo & secundo exercitio primæ hebdomadæ. Similitudo communis ad omnem meditationem esse poterit hæc, considerare Christum in folio sedere, circumstantibus Patronis tuis eo modo, quo solet Summus Pontifex, cùm celebrat solemniter, & excita te ad reuerentiam & deuotionem, vel excita aliquem affectum.

Hoc solum adde, quando accipis sotanam, antequam induas illam, osculare eam, gaudendo in animo tuo, quòd adhuc hodie Christi insignia gestare possis. statim vbi descendero, lectus operiendus.

Cùm eris vestitus, flectes genua, & facto signo

figno Crucis, gratias ages Angelo tuo Custodi, & Patrono præcedentis diei, verbi gratiâ S. IGNATIO, pro custodiâ tui die præcedenti, & præcipuè hac nocte, petendo ab illis, vt toto reliquo vitæ tuæ tempore, & præsertim in horâ mortis adesse velint.

Deinde eliges tibi Patronum præsentis diei, verbi gratiâ S. Franciscum Xauerium: & cum petieris ab illo, vt idem dignetur facere quod alter Patronus, offeres per manus illius has Preces vt primitias istius diei: primò, Symbolum Apostolorum, protestando te velle esse verum filium sanctæ Catholicæ Apostolicæ Ecclesiæ Romanæ: secundò, Orationem Sodalitatis, protestando te velle esse verum filium B. Virginis: tertio, formulam Votorum, protestando te velle esse verum filium Societatis.

Deinde proponam hæc tria: primò, quidquid hodie cogitaturus, dicturus, facturus sum, erit purè ad gloriam Dei, in gratiarum actionem pro beneficio Communionis; vel si media pars hebdomadæ elapsa sit, vt benè possim communicare; & demum, vt possim impetrare, verbi gratiâ, verum affectum erga B. Virginem, & veram internam humilitatem, & vniam cum cogitationibus, verbis, & actionibus Christi Domini: secundò proponam attendere virtuti, vel vitio examinis par-

ricularis: tertio, nullum per Dei gratiam facere peccatum veniale ex intentione, aut minimam transgressurum Regulam, vel ordinationem: quarto, viuere & mori in Societate. Reliquo ante orationem tempore componam omnia mea in cubiculo, primo lectum, deinde reliqua, purgandum caput, & vestes, &c. Inter componendum ordinabo totam meditationem meam. Primo faciam hoc, deinde faciam illud, &c. & si tempus suppetat, faciam aliquas aspirationes, verbi gratia, *Domine doce me orare. Domine, in meditatione mea exardescat ignis. Domine, aperi labia cordis mei, & cor meum annuntiabit laudem tuam.* Immediatè ante orationem cogitabo quò sim iturus, nempe ad Deum; quid facturus, nempe cum illo locuturus.

Meditatio.

ACCIPE aquam lustralem. Ad pulsum fac signum sanctæ Crucis, dista à loco orationis vno vel gemino passu, & per spatium Orationis Dominicæ eleuato animo cogita Christum præsentem, & spectantem. exhibe illi cum humili gestu reuerentiam, accede ad locum, & genuflexus pete, vt omnes vires & operationes tuæ tendant sincerè ad cultum eius, & gloriam. Tum tria præludia,
narra-

narratio historiarum, compositio loci, & petitio gratiarum, vel certè duo; tum exercitium memoriarum, intellectus, & maximè voluntatis; tum colloquium, in quo maior reuerentia requiritur, quàm in discursu. Demum Pater noster, ac deinde cum reuerentiâ vsque ad terram, surgendum. Post orationem, breuis flexio, si benè, gratiarum agenda; si malè successit, cum pœnitentia causarum inquirenda. Vltimò notanda, primò successus, secundò propositum, tertio motuum.

Missæ Sacrificium.

INTER eundem cogita quòd eas, nempe ad Deum; & quid facturum, nempe oblaturum Filium suum. In loco, pete gratiam, renouationem manè factam, nempe ad gloriam Dei; in gratiarum actionem pro Communionem, vel præparationem ad illam, & vt impetres hoc, vel illud. Vni demum hoc Sacrificium inuentum cum illo inueniente in arâ Crucis oblato, & actionem illam tuam cum ipso Sacrificio. Ab initio vsque ad oblationem attende verba, ad illud quod agitur. Ab oblatione, incipiam percurrere passionem Christi, inchoando ab oratione in hortu, ita vt dum dicitur *Sanctus*, eò peruenerim, vbi Christus prosternens se in Cruce, à tortoribus

ribus clavis illi affigitur. Hic animo ad Deum Patrem eleuato, inuitabo illum, *Aspice Domine in faciem Christi tui*, & per caput eius spinis coronatum, orabo primò pro Summo Pontifice, Imperatore, Regibus, Principibus Christianis, & petam det illis gratiam bene gubernandi, & defendendi Ecclesiam suam: secundò per idem caput pro R. P. N. Generali, Prouinciali, Rectore, Ministro, Patre spirituali, Præceptoribus, &c. Per manum dexteram pro amicis carnalibus, det illis gratiam obseruandi præcepta sua, tum pro spiritualibus, commendando primò omnes qui in eodem Collegio mecum habitant, & pro quibusuis nominatim, petendo pro illis hæc tria: primò, Angelicam castitatem, &c. secundò, sint bonum instrumentum Societatis: tertio, perseverantiam in vocatione. Per manum sinistram pro omnibus inimicis meis, hæreticis, gentilibus, & existentibus in peccato mortali. Per pedem dexterum pro omnibus illis, qui liberiùs & dissolutiùs viuunt in Societate, vt eorum imperfectiones non impediunt fructum Societatis. Per pedem sinistram pro omnibus apostatis factis, vt illorum Deus dignetur misereri. Ad eleuationem imaginabor mihi verã in Cruce cruentati corporis eleuationem, & dicam: *Adoro te Christe, & benedico tibi, quia per sanctam Cru-*

Crucem tuam redemisti mundum. Et ulterius,
Anima Christi. Ad *Nobis quoque peccatoribus,*
 cogitabo de *Vulnere lateris,* & statim petam
 à Christo, vt dignetur in illo abscondere So-
 cietatem suam, & vt illam conseruet, defen-
 dat, & augeat; secundò, commendabo defun-
 ctos parentes, & amicos meos carnales, de-
 functos Societatis, & illos defunctos, pro qui-
 bus pauci orant, & qui precibus maximè in-
 digent: tertio, vt me in illo abscondat, & det
 mihi veram charitatem, lætitiã spiritua-
 lem, sanctitatem, doctrinam (si sit maior glo-
 ria eius) Angelicam castitatem, faciat me bo-
 num ministrum Societatis; & perseueran-
 tiam in vocatione, affectum erga B. Virgi-
 nem, & virtutem examinis particularis; verbi
 gratiã, charitatem, vel veram internam hu-
 militatem. Communicabo spiritualiter, &
 reliquo tempore attende ad verba Sacerdo-
 tis, & cum illo gratias age. Post Sacrum pri-
 mò dole, secundò gratias age, tertio vni actio-
 nem tuam cum Sacrificio. Dic *Magnificat*
 pro indulgentiã omnium defectuum.

Communio.

INTER eundem cogitabo quid sim factu-
 rus, nempe sumpturus verè carnem & san-
 guinem Filij Dei, & filij beatæ Virginis. Inui-
 tabo

tabo Aduocatos meos, vt præparent illi cor meum. In loco pete gratiam, renoua intentionem manè factam. Tum paululùm cogita misérias, peccata, & imperfectiones tuas: dole primò de omni peccato commisso, & propone sinceram emendationem. Ab oblatione vsque ad *Sanctus*, recitabo aliquam orationem vocalem deuotam. tum vsque ad eleuationem percurram totam passionem Christi. Sub eleuatione cogitabo eundem illum Christum de cælo in altare descendere; idque vt paulò post animam meam ingreditur, adorabo illum, recitando, *Tu Rex glorie Christe*, cum sancto Thòmâ, vsque ad *Saluum fac*, &c. Tum persistam in actibus fidei & charitatis, vsque ad *Pater noster*. Hic incipiam aspirare ad Christum, dicendo: *Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris mee?* &c. *Quemadmodum desiderat ceruus ad fontem aquarum*, &c. *Sitiuit anima mea ad Deum fortem viuum*, &c. *Veniat dilectus meus in hortum suum*, &c. Offeram hæc desideria Christo per B. Virginem, & cogitabo illum respondere: *Ego veniam, & curabo eum*. & dicam humiliter: *Domine non sum dignus*, &c. *In manus tuas Domine commendo spiritum meum. Corpus Domini nostri IESU CHRISTI custodiat animam meam in vitam eternam. Amen.* Statim ac recepisti, elice actum fidei,

nimi-

nimirum credere te, hoc quod habes, esse verè Filium Dei, & B. Virginis; tum cum omni humilitate quæras ab illo: *Vnde hoc mihi, vt Dominus meus veniat ad me?* Gratias agam per breuem orationem vocalem, & petam vt idem Patroni mei faciant: tum offeram illi corpus & animam meam, aliquod munusculum in particulari, verbi gratiâ, mortificationis; tum vota mea, illa renouando; demum firmum propositum seruiendi Matri eius B. Virgini, & dicam Orationem Sodalitatis. Deinde conuertam me ad Deum Patrem, petens aspiciat in faciem Christi sui, & per sacra Vulnera eius petam, vt suprâ, omnia. Finiam rursus gratias agendo, & veniam petendo, quòd tam male illum tractarim, dicam, *Laudate Dominum omnes gentes, &c.*

Confessio.

ANTE Confessionem. Post signum sanctæ Crucis, conuertam me ad B. Virginem, flagitando eius apud Filium intercessionem, & gratiæ impetrationem, vt crimina mea cognoscam, & detester, & internam eorum cognitionem & detestationem sentire possim; tum ad Filium, vt idem mihi impetret à Deo Patre: demum conuertam me ad Patrem, vt idem mihi liberaliter largiatur; postea

postea subdam examen, dein dolorem, quem procurabo purum, intensum, & Deo iuuante vniuersalem de omnibus peccatis, adiungam propositum emendationis.

In Confessione, seruabo modum communem Societatis.

Post Confessionem, primò, gratias agam: secundò, statim pœnitentiam implebo: tertio, renouabo propositum emendationis: quartò, inuitabo Christum aliquâ aspiratione, verbi gratiâ, *Veniat dilectus meus in hortum suum.* Vel dic Orationem: *Sit tibi Domine, obsecro, precibus & meritis beate Mariæ semper Virginis, & omnium Sanctorum grata & accepta ista confessio mea: & quidquid mihi defuit nunc & aliàs de puritate & integritate confessionis, suppleat pietas & misericordia tua, & secundum illam digneris me habere plenius & perfectius absolutum in celo. Qui viuus & regnas in secula seculorum. Amen.*

Quadrans post examen vesperi.

IMMEDIATE post examen, offeram omnes cogitationes, verba, & opera mea Deo, per Patronum illius dici, in vnione cogitationum, verborum, & operum Christi: secundò, dicam Credo, Orationem Sodalitatis, & Formulam Votorum, protestando, vt supra, me

me velle viuere & mori verum filium Eccle-
siæ, B. Virginis, & Societatis IESV: tertio asper-
ge lectum lustrali.

Inter exuendum, disponam de modo,
quo mihi postridie surgendum erit & medi-
tandum.

Super, vel ante lectum, flecte genua, dic ter
Aue, primum B. Virgini Lauretanæ, ad hono-
rem maternitatis eius, petendo, vt liberet te
istâ nocte ab omnibus malis somnijs: secun-
dò, B. Virgini Aspricollis, ad honorem Im-
maculatæ conceptionis ipsius, vt te statim
faciat dormire, & cum diligentia surgere:
tertium, B. Virgini Hallensi, ad honorem
illius instantis, (de instanti etiam superiori-
bus adde) in quo post mortem suam vnita
fuit Filio suo, petendo felicem successum
orationis postridie faciendæ, & lætitiã spi-
ritualem.

Dum lectum ingrederis, renoua intentio-
nem puram, & vni cum quiete Christi. De-
mum benè cogita, primum de horâ quâ sur-
gendum erit; secundò percurte puncta me-
ditationis, & quiesce in Domino, & sub cer-
uice pone Regulas.

Modus pro reliquis actionibus.

ANTE. Primò petam gratiam; secundò
renouabo intentionem, nempe me hoc
facere

V I T A
facere purè ad gloriam Dei, in gratiarum actionem, vel præparationem ad Communionem, & vt impetrem, verbi gratiâ, sincerum affectum erga B. Virginem, & veram internam humilitatem.

Tertiò, vni cum simili actione Christi. Postremò, dole de malo, gratias age de bono.

De emendatione vitæ.

Ad extirpandas radices peccatorum in communi.

MOTIVA: Primum, Si non procedam ad radices, semper discam, & nunquam ad scientiam perueniam.

Secundum, Si non procedam ad radices, semper ero in actu primo, & dispositione proximâ ad peccatum, primò veniale, deinde mortale.

Tertium, Festina eas euellere, cum adhuc teneræ sunt: si enim nimum confirmentur, postea, cum voles id facere, non poteris.

Remedia. Primum, examen particulare diligens; secundum, oratio feruens; tertium, mortificatio assidua.

SUPER-

S V P E R B I A.

Initium omnis peccati superbia est.

Motiva ad tollendum superbiam.

PRIMUM, Christus in cruce dicens ad me: Disce à me tu, qui præ tendis esse è Societate mea, quia mitis sum, & humilis corde.

Secundum, si superbiam intus foues, mendax es: vestes enim tuæ, te dicunt esse socium IESU, cum tamen interiùs verè sis socius diaboli.

Tertium, extirpanda mihi superbia est, si MARIAM adeò humilem Christi ancillam opto habere matrem.

Remedia. Primum: eligam mihi Patronam, quæ in virtute contrariâ mirè excelsit, hæc erit mihi beatissima Virgo MARIA.

Secundum: attendam sedulo cognitioni meipsius, quid fuerim, nempe nihil; quid sim, nempe apostema mundi, quid ero, nempe cadaver putidissimum.

Tertium: apud Superiores meos, & Patres spirituales esse conabor candidus totus, & sincerus, & velut aqua purissima.

Pro humilitate contra superbiam.

STATVO toto hoc anno sequenti M. DC. XX. per Dei gratiam incumbere humilitati:

Q 2

primò

primò vt ordinatè procedam in ædificandâ domo sanctitatis, incipiendo à fundamento; secundò, quia si non sum humilis, inutilis sum Societati; tertio, quia nihil arduum humilibus, nihil asperum mitibus.

Statuo eò dirigere præcipuè omnes orationes meas, desideria, actiones, & examina particularia.

Primum examen particulare, primis quindecim diebus, attendens, quòd si oculus meus, id est intentio mea fuerit pura, totum corpus meum lucidum erit. Materia examinis sit nihil facere vt videaris ab hominibus, & quotidie facere duos actus humilitatis, manè vnum, vesperi alium.

Secundum examen. Nil relinquere ob homines, & vanos respectus, & quotidie facere quatuor actus humilitatis, manè duos, vesperi duos.

De reliquis punctis, quæ hîc adscribam, dispones absolutis his duobus examinibus, attendens, in quo maximè deficias & pericliteris; solùm aduerte, addendos tibi esse singulis diebus duos humilitatis actus.

Cogitationes, quæ faciant me altè sentire de meipso, statim rescindere; quia sic applicatur immediatè securis radici ipsius superbiæ, quæ est æstimatio propria.

Nihil dicere, quod in laudem tuam redundare

dare possit, nisi obedientia aliud exigat, quia sic subtrahes pabulum vanæ gloriæ.

Quod potes facere in cubiculo, non facias extra, ob eandem rationem.

Cùm laudaris, intra te confundi, quòd talis habearis ab alijs, qualis non es, ob eandem rationem.

Cùm alius laudatur, pellere ex animo omnem displicentiam ex inuidiâ ortam, & excitare gaudium: quia hac ratione facilè te omnibus postpones.

Optare & procurare potiores partes alijs deferre, & practicè omnes habere pro Superioribus, conuersando cum illis cum tali respectu humilitatis, &c. quia hoc iubet sanctus Pater IGNATIVS. Nulli te præferre, & de omnibus alta sentire. Quia etiam si frater tuus modò tibi videatur imperfectus, quid scis an à Deo ille electus sit in Martyrem, &c.

Abhorrere, quantum est ex te, gratias gratis datas, vt facere miracula, &c. quia sæpè per illas homo exponitur periculo æternæ damnationis.

Humiliationem acceptare primò, patienter, quia sic auges coronam: secundò, cum promptitudine, quia sic imitaris Christum dicentem in horto, *Surgite, eamus*: tertio, cum gaudio, quia sic habebis paradisum in terris.

Q 3

Opta-

Optare, vt vilis habearis, & si hoc tibi non succedat, ex animo contristare, quia si-
fies pretiosus in oculis Dei.

Actionum emendatio in communi.

MOTIVVM primum: Præceptum Domi-
ni est, *Estote perfecti, sicut Pater vester
caelestis perfectus est*; sicut ergo Deus omnia
quæ facit, benè facit, ita debeo & ego.

Secundum, nescis an ista actio tibi futura
sit vltima, fac ergo eo modo, quo voles à te
factam fuisse vltimam.

Tertium, quælibet actio benè facta, est
quasi mel in ore Dei, gratissima eius palato,
vel quasi pulchra repræsentatio, quæ mirè
illi placet. Noli, anima mea, amantissimum
parentem tuum illâ recreatione fraudare.

Remedia. Primum, præsentia Dei in om-
nibus: secundum, determinare mihi mo-
dum faciendi omnes actiones meas, in par-
ticulari, curare vt approbentur à Patre meo
spirituali, & deinde per examen particulare
curare illius obseruationem: tertium, pro-
curare omni studio, vt matutina oratio be-
nè tibi succedat.

Examen

*Examen particulare de Charitate
proximi.*

1. **P**ATIENTER sufferre defectus fratrum,
& facere vnum actum charitatis.
2. Neminem iudicare, & facere duos actus
charitatis.
3. De omnibus benè sentire, & facere tres
actus charitatis.
4. Compati alijs, & facere quatuor actus
charitatis.
5. Congaudere, & congratulari, quando
alijs res benè succedunt, & facere quinque
actus charitatis.
6. Ero benignus, & obsequiosus, & omni-
bus benefaciēs, & facere sex actus charitatis.
7. Semper excusare fratres in animo meo,
& apud alios, & facere septem actus cha-
ritatis.
8. Bona & placida verba dare, & facere
octo actus charitatis.

Bonus Scholasticus Societatis I E S V.

In ordine ad Deum.

CIRCA Schol. præter gloriam Dei, &
animarum fructum nihil intendat; se-
cundò, si deuotus & addictus orationi; gra-
tiam

Q4

tiam proficiendi sæpè petat: tertio, solidarum virtutum, & religiosæ vitæ amore flagret: quarto, examen particulare & generale diligenter excerceat, Sacro quotidie deuotissime intersit, & deuotè octauo quoque die communicet; hæc enim tria vehementer cordi habuisse S. P. nostrum I G N A T I V M dum Parisijs studeret, tradit Maffæus lib. 1. cap. 19.

In ordine ad studia.

1. Persuadeat sibi, quòd studere secundum mentem Societatis, sit res magni meriti.
2. Quoad genus studiorum & Præceptores sit indifferens.
3. Serio & constanter animum ad studia adijciat.
4. Seruet præscriptam diuisionem temporis diligenter.
5. Nullis vtatur libris, præterquam à Præceptore præscriptis.
6. In audiendis lectionibus sit assiduus, diligens in præuidendis & repetendis, & tam in domesticis quàm externis disputationibus & repetitionibus, modestiæ & doctrinæ specimen præbeat.
7. Ubique sit memor modestiæ & grauitatis religiosæ.
8. Scripta domi relegat, intelligat, intellecta

lecta examinet, obijciendo sibi & soluendo; sique nequit soluere, notet.

9. Quæ notatu digna in lectionibus, in scripta referet, postmodum cum otio in alium librum transferenda.

10. Ultra duas horas non continuet lectionem aut scriptionem, quin parumper interrumpat.

11. Quod à Magistro præscriptum fuerit, memoriæ mandet, stylumque diligenter exerceat.

In ordine ad alias.

Primò Latinè loquatur: secundò, si externis scholasticis loquendum, cum facultate, nonnisi de litteris, vel ad spiritum pertinentibus: tertio, memor sit in omnibus denique se filium esse adeò bonæ matris Societatis IESV.

Quædam placita & decreta moralia, quæ sibi conscripsit Ioannes ultimo anno vite sue.

1. **N**ULLA res mihi magis vitanda, quàm Notium, & tristitia, & familiaritates.
2. Non sum securus, nisi habeam verum & filialem affectum erga B. Virginem.
3. Tamdiu ero verus filius Societatis, quam-

Q 5

quam-

quamdiu ero cādidus & apert^o Superioribus.

4. Non facile petam facultatem generalem pro aliquâ re.

5. Viuam in dies & horas, nihil sollicitus de castino.

6. Profitebor me hominem spirituales & deuotum.

7. Nolo vmquam cogitare quid de me futurum sit, sed Deo me totum credere, & confidere.

8. Quidquid affert inquietudinem, est à diabolo.

9. Non dependere, aut inniti vlli, nec præceptori, &c. sed soli Deo, & meis Superioribus.

10. Illud quod possum facere hac horâ, non differam ad aliam horam.

11. Multum confidam in gratiâ meæ vocationis.

12. Pro paruis defectibus magnas facere pœnitentias.

13. Nisi ego sanctus euadam intereâ dum sum iuuenis, numquam ero sanctus.

14. Maximi facere minima.

15. Nolle, vt Superior, quando aliquid imperat, vllam reddat rationem.

16. Sequi in omnibus communitatem, & maximè odisse singularitates.

17. In omnibus ero mundo contrarius.

18. Du-

18. Ducam maius esse momentum in rebus spiritualibus & virtutibus, quàm in doctrinâ vel alijs donis naturalibus & humanis.

19. Qui plus laborat, minus laborat.

20. Odisse vt pestem dispensationem in Regulis.

21. Si non habeo habitum orationis, non viuum in Societate cum pace.

22. Multum facere, parum loqui.

23. Attende tibi; de alijs quid agatur quid ad te?

24. Non erubescere facere omnia illa, quae doctus es in Nouitiatu.

25. Talis & tantus es, qualis & quantus es apud Deum, non apud homines.

26. Ita ero zelofus honoris Societatis IESV, sicut ambitiosus verus honoris proprij.

27. Si vis esse filius B. Virginis & Societatis, zelator esto castitatis tuæ.

28. Interea dum ero studiosus Societatis, amabo & incolam cubiculum quantum possibile est.

29. Si tibi est cordi honor Societatis, sit tibi cordi modestia, & in recreatione loqui de rebus spiritualibus.

30. Sit tibi dulce pro amaro, & amarum dulce.

31. Sit tibi curæ Deus, & Deo erit cura de te.

32. Vide

32. Vide ne ob negligentiam tuam Deus tibi auferat teneritudinem animi, & permittat te insensibilem.

33. Quod tibi displicet in alijs, numquam facias, sed quod placet.

34. Vide ne vlli vnquam è Superioribus tuis sis grauis, & nulli in Societate molestus, sed potius omnium sis recreatio.

35. Geram me in Societate, ac si essem mendicus, per gratiam admissus in Societatem, & omnia mihi cogitabo fieri ex merâ gratiâ.

36. Nihil prodest mihi vniuersum mundum lucrari, animæ verò meæ detrimentum pati.

37. Sis spiritualis auarus, & mercator.

38. Si hominibus placerem, Christi seruus non essem.

39. Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris.

40. Matrem præbe te erga alios, erga te ipsum iudicem.

41. Quid mihi prodest diu in Societate viuere, & ad illius finem non peruenire?

42. Non curabo aliorum dicta circa obseruationem Regularum, & propositorum.

43. Procedam semper licitè, non curando ista quæ vocant complimenta.

Miscel-

Miscellanea.

FACILIVS est loqui de rebus spiritualibus cum paucioribus, quàm cum multis.

Non est bonum semper agere cum iisdem, sed cum diuersis in recreatione.

Expertus sum, dare medium diem cum liberalitate rebus spiritualibus in die Communionis, & alijs Festis vnâ horam, & singulis mensibus vnum diem, nil detrahère studijs.

Contentus ero cibis communibus.

Numquam petam facultatem generalem dandi vel accipiendi.

Primis tribus diebus cuiusque mensis Regulas meditabor omnes.

Nihil tenere in cubiculo superfluum.

Magnam habere curam vestium meorum, & earum rerum quæ vsui meo destinantur.

Dabo me totum cultui B. Virginis.

Facito cum diligentia examen particulare.

Applicare me serio & constanter studijs.

Facere mihi familiares Regulas electionis B.P.N. pro obseruantia Regulæ Summarij.

Loqui Latine cum Præceptore, etiamsi ipse loquatur Italicè.

Non videre equirationes, nec nisi semel Processionem Corporis Domini.

Ad

Ad nomen beati Aloysij aperias caput.

In surgendo manè ero quàm diligentissimus.

Omnia Superioris mandata & voluntates scripto adnotabo, & exactissimè conabor obseruare.

De die, quantum fieri potest, non dormiam.

Affectum meum erga venerabile Sacramentum sedulò fouebo, & saltem quinques in die illud visitabo. Et singulis diebus Iouis ob id faciam aliquam in Refectorio pœnitentiam.

Diebus Sabbatinis lauabo scyphos in culinâ in honorem beatæ Virginis.

Quandocumque aliquid pœnitentiâ dignum commiserò, contra aliquam Regulam, toto tempore vitæ meæ humiliter illam petam.

Eligam certum minùs impeditum quouis mense diem, quo me tribus quatuorve meditationibus recolligam.

Ad Confessionem inter primos semper conabor adesse.

Singulis septimanis accedam ad Patrem Rectorem, & ei reddam rationem; primò, an seruauerim silentium; secundò, an locutus sim de rebus spiritualibus; tertio, an omnia mea seruauerim p̄posita.

Cauebo

Cauebo mihi sedulò à iudicando alios, aut aliorum rebus me immiscebo : si aliquid inexcusabile occurret, compatiar, me inspiciam, & de facto recitabo pro emendatione vel Aue, vel simile.

Valdè verècundè & humiliter in omni loco agam cum Fratribus.

Disrumpar potiùs, quàm vel minimam ordinationem, aut Regulam voluntariè transgrediar; potiùs amittere omnem sanitatem, quàm ob illam vllam Regulam prætergredi.

Potiùs mori, quàm pro sanitate vllam Regulam violare.

Professorum ero obseruantissimus.

Valdè lubentem me præbebo in concedendis dictatis, & similibus, & charitatem custodiam vt pupillam oculi.

In omnibus Superioribus meis Deum inuenire studebo.

Quàm maximè addictum me seruabo rebus spiritualibus, præsertim meditationi, examini, & lectioni spirituali.

Cogitandum mihi est, debere me etiam cum corpore meo alere Christum, scilicet mortificatione; itaque numquam à mensâ recedam, nisi me in aliquo mortificauero.

Viuere in dies & horas, sine sollicitudine de futuris contingentibus, committendo
mea

mea omnia prouidentia diuinæ, meisque Superioribus.

Non erubescere facere frequenter pœnitentias in Refectorio.

Non erubescere cùm aliquid fregeris, verbi gratiâ vitrum, poculum, vel aliud quid feceris, petere pœnitentiam, & pœnitentias omnes petere genibus flexis, etiam si Sacerdos aut quicumque sis.

Non erubescere frequenter agere cum Patre spirituali, & cogita quòd ei nil potest accidere iucundius.

Non erubescere quærere quibuscum possum loqui de rebus spiritualibus, & frequenter me iungere fratribus Coadiutoribus.

Si Sacerdotes medio passu præcedere.

Si aliquis tecum sua confidenter volet communicare, fac vt sciat, te illa quæ dicit, Superiori dicturum, si ita videatur.

Conuersatio tepidorum vitanda, vt lipientium; aspectus mulieris vitandus sicut basiliscus.

Humiliter, & cum magnâ alacritate in omnibus quæ frater meus Sacrista præcipiet, obediam vt Christo.

Quando discedit à te Christus, ô anima mea, & desolaris, non turbetur cor tuum: veniet enim Dominus, & non tardabit. Oculi tui semper Christum prosequantur fugientem:

rem: & si ad delectationes mundi, aut carnis inclinaris, clama ad illum: *Domine, quò ibimus? verba vita eterna habes.*

O Domine, præter Communionem quid mihi dulce & iucundum sit, cum tu per eam clarificari deuotissimè rogaueris? Annuntiabo te fratribus meis bono & sancto conuersationis exemplo; & de omnibus benè sentiam.

Domine, sum palmes aridus in Societate tuâ, non abscindar à te vitè verâ, sed secundùm misericordiam tuam influat in me succus gratiæ tuæ.

Domine, ego te toties in fratribus meis iudico peccatorem, &c. quale & quàm durum mihi iudicium expectandum est, qui tam durus tui sum Iudex?

Quid tibi, ô anima mea, prodest amari ab hominibus, si propter illum amorem amicitiam IESU perdas cum Pilato?

O Domine, quoties inspirationes tuas contempsi, neglexi, hominibus placere desiderans?

Christus Dominus, etiam si corpus suum nimis debile sciret, tamen crucem humeris suis excepit: tu anima mea obedientiæ mandata ob pusillanimitatem tuam non suscipies? Christum Simon iuuat, iuuabit te Christus ipse.

R. IESVS,

IESVS, mundus, diabolus, & caro mea
quærunt me, & nemo, nisi velim, inueniet
me: si diabolus, mundus, caro inueniant me,
vt leones rugientes deuorabunt me, solus
IESVS ditabit & saluabit inuentum me. Vo-
lo, IESV bone, volo vt inuenias & possideas
me: nam si tu inuenis me, inueni ego te, &
sufficit mihi.

Prudenter clamas Petre, *Recede à me Do-
mine, quia homo peccator sum*, non enim rece-
dit IESVS, nisi prius à IESV quis recesserit.

Bestiæ, vt finem suum consequantur,
spontè contendunt, & tu, anima mea, tot tan-
tisq̄ue incitamentis indiges?

Mouet me ista consideratio, ego in Socie-
tate seruus omnium esse debeo, non domi-
nus, & ista debet esse gloriatio mea; quomo-
do enim velim esse dominus, cùm Christus
Dominus non venerit ministrari, sed mini-
strare; & beatissima Virgo MARIA sese esse
glorietur ancillam? Geram igitur me cum
Fratribus meis omnibus, vt seruum decet,
& vile mancipium.

Sicut accidens semper agit vt subordina-
tum, & applicatum à substantiâ; ita ego, re-
spectu Superiorum meorum, & Superiores
mei, respectu Dei.

Sicut non prodest habere virtutem acti-
uam, & non applicare passio; ita nec prodest
habere

habere merita Christi, & mihi non applicare.

Quid tibi, ô anima, libet hæc dicere vel facere, quæ postmodum in cubiculo oportebit deflere?

Vis videre si amas vocationem tuam, vide an ames mortificationem tuam. Vocatio tua est, esse Socium IESU. Quomodo autem vis esse Socius IESU, nisi sis crucifixus cum IESU?

O bone IESU, quis deflectat à viâ, vbi tu es via? quis erret à viâ, vbi tu es lux & dux in viâ?

Omni studio curabò, & tuebor pacem, & lætitiã internam.

Attendam seriò, quid mihi agendum sit, & non quid agatur ab alijs.

Numquam ero otiosus.

Nulli, qui te liberiolem faciat, te credito; sed proficere cum omnibus te spiritualem & deuotum.

Salutare Patres, vt sanctos Confessores; Fratres, vt Angelos.

Attendere ad proprios defectus, non ad alienos, & te omnibus inferiolem reputare.

Fac habitum in excusandis alijs in visceribus charitatis.

Cedere alijs commodiora in omnibus, & fugere quæ sunt speciosa.

Non sis facilis in affirmando, & negando,

R 2 &

& responsio tua sit simplex, Est, est, Non, non: *Fratello si, fratello no.*

Quid vis videre, quod non licet habere?
A multis tentationibus liberat custodia oculorum, quæ est mater deuotionis.

Caue te ab excusando apud Superiores.

Non respicias bonum proprium, sed bonum commune & gloriam Dei.

In rebus agendis caue à spiritu contentionis & contradictionis: & quando aliquid faciendum est, vt laborandum in culinâ, libenter sequaris iudicium alterius; & idem sentias in rebus leuioribus.

Obluiscaris iniuriarum, quas tibi proximus fecit, sic enim S. Dorotheus docet.

Etiã in minimis rebus pete consilium.

Non designes aliquid de teipso, sed liberam tui dispositionem relinque Superioribus.

Optimum medium ad acquirendum dominium tui, & animi tranquillitatem, est abnegatio proprii iudicij, & propriæ voluntatis, quæ est propria filiorum Societatis, & à Christo requisita in sequentibus se: *Qui vult venire post me, abneget se.*

Abnegatio proprii iudicij est mortificatio illius actus intellectus, qui non est conformis Dei, & hominum sapientum iudicio.

Abnegatio propriæ voluntatis, est mortificare ita voluntatem tuam, vt nil interius
exte-

exteriorque velis ob explendam voluntatem tuam, sed in omnibus rebus exequaris voluntatem Dei, & Superiorum.

Pro aliquo beneficio ab homine accepto dicas ei, *Deo gratias, Dominus sit vel erit merces.*

Qui non æstimat orationem, non potest perdurare in viâ spirituali.

Tantum displicet oratio diabolo, vt omni studio eam impedire conetur.

Contemptus sui est via compendiosa ad perfectionem, & caussa magnæ quietis.

Quando occurrit mortificatio honoris, toto corde eam amplectere.

Obedientia consistit in vnione voluntatis humanæ cum diuinâ, & in executione eorum quæ Deus inspirat. Primus actus est, cognoscere inspirationes Dei: secundus, eas auscultare: tertius, proponere executionem: quartus, exequi.

Omnibus diebus Sabbatinis aliquid in recreatione loqui de beatâ Virgine, & Dominicis de venerabili Sacramento.

Quando vides aliquem è Societate alterius Collegij, reuerere illum vt Angelum.

Caue, ne id quod tibi displicet, in alijs, etiam in naturalibus, spuendo v.g. vmquam facias. Verbi gratiâ:

Tarditas & languor in motu, displicet.

Libertas in loquendo etiam de spiritualibus, displicet.

Contradictio frequens, displicet.

Nimis delicatè se habere, displicet.

Libertas in conuersando, displicet.

Modus conuersandi ironicus, displicet.

Ferre manus post tergum, displicet.

In plateâ retrò respicere & liberè, displicet.

Facilè mouere caput, displicet.

Cachinnari, clamare altâ voce, immoderatè ridere, displicet.

Loqui in Refectorio, in Ecclesiâ, in Sacristiâ, & temporibus vetitis, displicet.

Attende quæ tibi placent in alijs, & hæc facias, & imiteris.

Placet in Patre nostro Generali modestia, affabilitas, cordialitas, lætitia vultus, & quod sequitur in omnibus communitatem. In Patre Prouinciali studium litterarum: in Patre Rectore & Patre spirituali, semper sui similes; in Patre Præfecto studiorum reuerentia erga omnes; in Præceptore amor & gaudium de profectu studiorum discipulorum; in Patre N. patientia in morbo; in Patre N. silentium; in Patre N. modestia & verecundia, & recessus seu solitudo; in Patre N. zelus animarum, & indefatigabilitas; in Patre N. amor cellæ, & simplicitas; in Patre N. amor

amor Instituti ; in Patre N. amabilitas & affabilitas ; in Patre N. iucunditas cum spiritualitate ; in Patre N. quòd sit omnium seruus , hilarius , & laboriosus ; in Patre N. se omnibus socium præbere ; in fratre N. fuga otij ; in fratre N. supplere omnibus ; in N. viuacitas ; in N. mansuetudo & tractabilitas ; in N. nitor , mundities , & hospitalitas ; in N. sinceritas ; in N. suo tempore omnia ; in N. visitatio infirmorum ; in N. deuotio.

Lætitia exterior coniuncta cum obseruantia magnâ, placet.

Ante & post scholas visitare venerabile Sacramentum, placet.

In vineâ salutare B. Virginem, & visitare venerabile Sacellum B. P. N. I G N A T I I, placet.

Ne quidem herbæ folium in vineâ carpere, placet.

Facultatem facere socio cubiculi , vt in cubiculo sine respectu faciat quod vult , placet.

Permittere me regi ita ac si essem infans vnus diei, placet.

Facere ex corde, & cum totâ applicatione quæcumque facis, placet.

Omni studio aggredi illa omnia, quæ nouero ad finem meum vtilia fore , & in parti-

R 4   culari

culari seridè & constanter studijs animum applicare, placet.

Manus iunctas ante pectus, & numquam pendulas, placet.

Fac tibi familiare institutum, & tantò magis proficies, quantò magis illud amabis: nam exercitia ostendunt internum sancti Patris IGNATHI, Constitutiones idem in scripto, & vita eius in opere.

Sis vilis in oculis tuis, talis opta haberi: & si habearis, gaude, non contristare.

Nec bona nec mala dicas de te ipso, nisi ex obedientiâ.

Quoad exteriora, quod potes facere in cubiculo, non facias foris.

Abhorrere gratias illas gratis datas, vt facere miracula, &c.

Facere omnia tamquam si vltima forent.

Non elicere vniquam appetitum honoris.

Non confidere vniquam medijs quæ adhibes.

Omnis inquietudo ab amore proprio.

Pati, otium fugere.

Collo-

*Colloquia Spiritualia diei vineæ.**Aduocata MARIA.*

PRIMÒ locus, solarium; secundò tempus, in die vacationis & vineæ, composito Sacello à prandio; tertio, personæ N. N. N. quartò materia, virtus, quæ plura vota; quinto, modus. primò, definitionem & regulam; secundò, actus practicos internos & externos; tertio, motiua; quartò, media vel exempla. Sextò, finis, accendere & inflammare primò nosipfos, & deinde alios.

*Humilitas.**Definitio.*

EST animi inclinatio ad contemptum sui, orta ex cognitione sui, per quam homo Deo se subijcit, & hominibus propter Deum, seu ob aliquam bonitatem à Deo illis cõmmunicatam.

Actus.

1. Amare nesciri, & pro nihilo reputari, spernere sperni, cupere sperni, quærere sperni.
2. Subijcere se Deo, & hominibus cum magnâ promptitudine.

R 5

3. Nil

3. Nil vniquam facere aut dicere, vt propriam inde laudem referas.
4. Sufferre iniurias & verba dura.
5. Amare & gaudere, quòd defectus tui per alios alijs aperiantur.
6. In verbis ostendere humilitatem, & non excusare se.
7. Omnes meliores & superiores te ducere.

Motiva.

1. Christus talis fuit, & dixit: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.*
2. Beata Virgo talis fuit, & dixit: *Ecce ancilla Domini, &c. Et, Respexit humilitatem ancilla sua.*
3. Humilis omnia impetrat, & habet claves thesauri Dei. *Oratio humiliantis se, &c.*
4. Quantum se quis humiliat in terrâ, tantum gloriæ habebit in cælo.
5. Maximi honores & laudes, sunt vanitas.

Media.

1. Cognitio propriæ vilitatis & infirmitatis, & defectibilitatis in corpore, & in animâ.
2. Oratio feruens.
3. Humiliatio frequens.

Exem-

Exempla.

1. B. Franciscus Borgia abdicato Ducatu, se subscribebat *Franciscus peccator*: & cum socius ei quadam nocte in faciem exspueret, non aduertens, ipse nullum viliozem locum suâ facie reputabat.

2. Primarius quidam Alexandrinæ ciuitatis, filiam obsessam habebat, Patres eremi ob humilitatem liberare eam nolunt: puella obsessa cuidam sancto Seni sportam ementi alapam infligit, ille aliam maxillam præbet, diabolus abscedit, & liberatur.

3. Cuidam iuueni sancto diabolus apparet, dicens, Ego sum Gabriel missus iam ad Ioannem, & ad Virginem. Respondet: Vide ne ad alium missus sis, nam ego dignus non sum vt Gabriel ad me veniat. Diabolus confusus fugit.

*Patientia.**Definitio.*

EST virtus, quâ mala huius sæculi æquo animo sustinemus, ita vt propter illa non immoderatè turbemur aut tristemur, ne aliquid minùs honestum aut decorum admittamus.

Actus.

Actus.

1. Nullum exterius impatientiae signum dare.
2. Excludere à corde omnem perturbationem, displicentiam, tristitiam, & multò magis desiderium vindictæ, etiam minimum.
3. Omnia aduersa accipere de manu Domini.
4. Perferre omnia patienter, promptè, hilariter.

Motiva.

1. Christus adhortatur: *In patientiâ vestrà possidebitis animas vestras.*
2. Pax nostra debet esse in multâ patientiâ.
3. Patientia est corona omnium virtutum.
4. Per patientiam sumus admirabiles hominibus, eosque conuertimus.

Media.

Primò, Gratia Dei: secundò, Amor Dei: tertio, Spes præmij: quartò, Exemplum Christi: quintò, Cognitio propria: sextò, Assuetudo in patièdo.

Exempla.

1. Quidam Christianus ab infidelibus multis iniurijs appetitus, Quid, inquit, miraculosi

culosi fecit Christus tuus? Hoc, inquit, quod ego istas iniurias vestras æquo animo feram.

2. Quidam Monachus ab alio Monacho inuido orbatus oculo, patientiâ suâ illum conuertit. *Speculum Exemplorum.*

3. Quidam Eremicola, casu à venatoribus sagittâ percutitur, & sagittam extrahi non est passus, sed diu illam tenuit ob patientiæ exercitationem.

4. Mulier quædam plagam vermibus plenam patientissimè ferebat: audiuit hoc sanctus Dominicus, accedit ad illam, petit vnum ex vermibus, nolebat dare: tandem conditione vt restitueret, dedit, acceptum dum manu tenet, in margaritam conuertitur, eum, nolente socio, eidem reddidit, & promissis stetit, & in vermem redijt. Et sic de alijs virtutibus.

Corona duodecim stellarum B. MARIAE Virginis.

Mulier amicta sole, & in capite eius corona stellarum duodecim.

FINIS huius piæ exercitationis est, concipere erga B. Virginem hyperduliam, siue reuerentiam, gratitudinem, spem; eam imitandi desiderium. Ter recitabitur Pater noster

noster ad sanctissimam Trinitatem; duodecimes Ave Maria ad beatissimam Virginem.

Prima Meditatio.

PRIMO itaque, recitato Pater, petetur à Patre æterno reuerentia erga B. Virginem, omni honore dignissimam multas ob causas, quæ sunt: prima, Electio, vt esset mater Dei: secunda, Desiderium Patriarcharum, & oracula Prophetarum: tertia, Puritas, ab omni peccati labe aliena: quarta, Ornamenta virtutum omnium: quinta, Cumulus gratiarum alijs omnibus à Deo concessarum: sexta, Regina Angelorum & hominum.

Secunda Meditatio.

De virtutibus beatæ Virginis erga Deum.

Prima, Fides.

PRIMÒ, dum Ave Maria recitatur, petetur à B. Virgine, vt impetret nobis Fidem, quâ ipsa præcipuè enituit, Primò, credendo se virginem & matrem futuram, ita & tu omnia poteris, &c. Secundò, plurimi faciendo mysteria Fidei, quæ docuit etiam Apostolos; ita tu plurimi facies eadem mysteria Fidei. Tertiò, tempore passionis Domini

minicæ

minicæ omni ex parte stabilis & firma permanendo; ita & tu perseuerabis tentationum tempore.

Tertia Meditatio.

Secunda virtus, Spes.

AVE recitato, petemus Spem quâ beata Virgo maximè enituit, Primo, in sperandâ æternâ gloriâ, & quidquid à Filio petebat; tu eadem sperabis. Secundò, in se totam, cum summis premeretur angustijs, diuinæ prouidentix committendo; pende- bis & tu à diuinâ prouidentiâ. Tertiò, in longanimiter expectandâ gloriâ tantopere à se expetitâ; tu etiam longanimis Dei dona exspectabis.

Quarta Meditatio.

Tertia virtus, Charitas.

PETEMVS tertiò, Aue recitato, Charita- tem quâ enituit. Primò, quia amauit, ab omni proprio commodo aliena: tu quæres maiorem Dei gloriam in omnibus. Secun- dò, feruens amore, & laboriosa, numquam cessans: tu numquam defatigaberis. Tertiò, ob amorem fortis, & constans iuxta crucem: tu amabis etiam tentatus. Quartò, liberalis, & se

& se totam cum Filio suo communicans: tu offeres te in holocaustum. Quintò, tota diuino amore æstuans, & languens: tu Deum ardentè amabis ex toto corde.

Quinta Meditatio.

Quarta virtus, Religio.

RECITATO Aue, petes Religionem, quæ in B. Virgine apparuit. Primò, in tractando Christi infantis corpore, illud vestiendo, nutriendo, educando, deuotè, reuerenter, diligenter, & familiari cum eodem iam grandiore, consuetudine: tu imitare in Communionè. Secundò, in oratione & meditatione. *Maria conseruabat omnia verba hæc, conferens in corde suo;* ita & tu in meditationibus. Tertiò, in carimonijs legis, inuisendo Templum: tu fac similiter in visendis Templis. Quartò, plurimi faciendo verba à Filio prolata: & tu in concionibus quæ audies verba.

Sexta Meditatio.

Secundum Pater noster, ad Filium.

SECUNDO Pater recitato, petemus à Filio, qui spes nostra est, vt magnâ cum spe ad Virginem accurramus: quia primò Deum
ipsum

ipsum ad nos traxit: secundò, est aquæductus, per quem facile cælestem aquam in nostros hortos deriuabimus: tertio, Regina est ditissima & liberalissima.

Virtutes B. Virginis erga seipsam.

Septima Meditatio.

Quinta virtus, Humilitas.

POST recitationem Aue, petemus Humilitatem, quâ ipsa, salutata ab Angelo, desponsata à Patre æterno in matrem, electa à Filio, gratiâ plena à Spiritu sancto, se ancillam dixit. Disce tu laudatus humiliter de te sentire. Secundò, inuisit Elisabeth, illique seruiuit quasi mensibus tribus. Disce libens te in abiectis muneribus exercere. Tertio, mysterium Incarnationis celauit, & laudata, in Deum retulit laudationem, dicens: *Magnificat anima mea Dominum.* Disce res plausibiles abscondere, & bona Deo refer accepta. Quarto, seruiuit sancto Iosepho, ultimo loco sedebat; ideoque in ultimo loco nominatur in Actibus Apostolorum. Tu noli supereminere, super alios sedendo.

S

Octava

*Octava Meditatio.**Sexta virtus, Virginitas.*

RECITATO Aue, pete à beatâ Virgine Castitatem, ipsa enim prima omnium castitatem vouit. pete ergo, vt eam in te conferuet. Secundò, maximo illam zelo custodiu: *Quomodo fiet istud, &c.* ideò domi manebât, ideoque Hortus conclusus, & Porta clausa dicitur: pete externorum & internorum sensuum custodiam. Tertiò, impuras aliorum cogitationes suo aspectu pellebat: pete vt tuâ conuersatione castitatis amorem ingeneres in alijs.

*Nona Meditatio.**Septima virtus, Fortitudo.*

RECITATO Aue, petemus Fortitudinem, quâ beata Virgo enituit, Primò, in Christi Domini morte, vt te doceret in tribunalibus, & in diuino obsequio difficultates omnes superare. Secundò, in iniurijs à Iudæorum gente collatis: disce iniurias perferre. Tertiò, inferuendo Filio suo, omnibusque Christianis iuuandis: disce amare labores pro Dei gratiâ, & animarum salute.

Decima

*Decima Meditatio.**Octava virtus, Paupertas.*

AVE dicto, pete Paupertatem, quâ beata Virgo enituit, cum paritura Dei Filium in stabulum coacta fuit secedere: & tu paupertatis affectum experieris libenter. Secundò, cum se omni humanâ ope destitutam sensit, siue cum fugiendum in Ægyptum, siue cum filium suum morti traditum sequeretur: tu quoque, deficiente humano auxilio, innitaris diuino.

*Vndecima Meditatio.**Pater noster, ad Spiritum sanctum.*

RECITATO Pater, pete à Spiritu sancto gratum animum erga beatam Virginem, cui multum debebis; quia Primò cooperata est nostræ redemptioni, conformando, pariendo, lactando Filio Dei, ei que feruendo. Secundò, vt mediatrix nostra, peccantes nos Deo reconciliando. Tertiò, quia vt castrorum acies ordinata, insidiantes dæmones fugat, aduersaque omnia à nobis perpellit. Quartò, vt mater amantissima nostris malis à Deo medelam impetrat.

*Virtutes B. Virginis erga proximum.**Duodecima Meditatio.**Nona virtus, Charitas fraterna.*

POST Aue petimus Charitatem quæ in eâ eluxit, Primò, in desiderandâ querendâq; omnium hominum salute: imitaberis desiderium & studium alienæ salutis. Secundò, in adiuuandis alijs, vt S. Elifabetham, & sponfos in nuptijs Canæ, cum vinum non habebant: imitaberis promptitudinem, quoties feruendum erit aliorum commodis.

*Decimatertia Meditatio.**Decima virtus, Obedientia.*

AVE recitato, petimus à B. Virgine Obedientiam, quâ ipsa excelluit, cum describeretur vniuersus orbis, obediendo Imperatori Ethnico Mater Dei, vt doceret obedire Superioribus, non solum bonis, sed etiam dyscolis & malis. Secundò, in purificatione quærendâ post partum, cum illâ lege non esset adstricta; vt te doceret obedire legibus, quibus teneris. Tertiò, obediendo Iosepho sponso, siue fugiendum esset noctu in Ægyptum,

ptum, siue Nazareth redeundum, siue quid aliud agendum; vt te doceret obedientiam cæcam erga Superiores tuos. Quartò, curando, vt Filij sui præceptis alij obedirent, vt in nuptijs dixit ministris, *Quodcumque dixerit vobis, facite*; vt te doceret, laborandum etiam tibi esse, vt ab alijs obediatur Superiorum mandatis.

Decimaquarta Meditatio.

Vndecima virtus, Misericordia.

POST Aue, petimus à B. Virgine Misericordiam, & benignum animum, quo prædita ipsa fuit; quia Primò esurientes cælesti pane in Filio suo pavit, & eundem dedit infirmorum medicinã, pretium captiuorum, &c. Sic tu succurre miseris in rebus spiritualibus & corporalibus. Secundò, eorum miserendo, qui afflictionibus (quas ipsa, dum esset inter nos, experta est) agitantur; ita tu animo commouere in alienis necessitatibus & miserijs. Tertiò, accepta à Filio dona cælestia nobiscum liberalissimè communicauit: ita tu quæ gratis accepisti, da. Quartò, dicitur Mater misericordiæ, quia in cælo pro peccatoribus exorat: ita tu fac similiter in orationibus tuis.

*Decimaquinta Meditatio.**Duodecima virtus, Modestia.*

RECITATO Aue, petemus à beatâ Virgine Modestiam, quâ illa tum in conuersando tum in colloquendo fuit exornata. Primò, à sancto Dionysio Areopagitâ tanti habita fuit, vt visam beatam Virginem tamquam Deam adorasset, nisi fide prohibitus fuisset. Secundò, cum hominibus rarò, & de rebus tantùm necessarijs loquebatur; & cum Deo sæpissimè, orando & contemplando. Tertiò, nil temerè effundebat, singula verba expendebat; vt verissimè dictum sit à sancto Lucâ, quòd in corde suo omnia conferebat. Voces illius erant vtiles, vt in Incarnatione Verbi, in sanctificatione Ioannis Baptistæ, in nuptijs Canæ. Erant pudicæ, ad suam virginitatem conseruandam, *Quomodo fiet istud.* Humiles, *Ecce ancilla Domini,* &c. Humanæ & misericordes, in salutatione Elisabeth; & in nuptijs, *Vinum non habent.* Laudantes Deum, *Magnificat,* &c. His dotibus verborum B. Virginis consideratis, petes ab eadem, vt suis precibus eam tibi loquendi rationem impetret, quâ eius voces sanctissimas exprimas imitando.

Modus

*Modus recitandæ Salutationis Angelicæ, ex
secundo modo orandi B.P.N.IGNATII.**Prima pars, AVE MARIA.*

PRIMÒ, adora MARIAM, quæ interpretatur *Stella maris*; nam polare veluti sidus periculofam vitæ huius nauigationem, si attentè inspicias, dirigit ad æternæ vitæ portum. *Illuminatrix*; nam virtutum fuarum exemplo, solis inftar, ad benè operandum præluçet. *Dominâ*; cuius in supernâ curiâ auctoritas est maxima. Secundò dole, primò, quia naufragus in hoc mari, fideris huius ductum non quæris: secundò, quia in tenebris ignorantix mersus, illuminatricis huius radios non optas: tertio, quia indigens alieno patrociniò, supremum huius Reginx, cui nec facultas, nec scientia, nec voluntas tibi auxiliandi deest, patrociniùm non desideras: quartò, spera ab hac Dominâ auxilium ad expugnandos hostes spirituales; ab hac Illuminatrice lucem ad te Deumque cognoscendum; ab hac Stellâ maris cursum securum ad portum salutis: quinto, gratias age Deo & beatæ Virgini pro his beneficijs, MARIÆ nomine comprehensis: sextò, pete à Deo, vt velit te duci ab hac Stellâ totius mundi; illumi-

nari ab hac Illuminatrice totius mundi, regi
ab hac Dominâ totius mundi.

Secunda pars, GRATIA PLENA.

Primò, adora beatam Virginem, & in illâ gratiæ diuinæ plenitudinem, cuius intellectus fidei lumine, voluntas charitatis ardore, memoria diuinorum beneficiorum recordatione, concupiscibilis temperantiâ, irascibilis quiete maximâ, oculi simplicitate columbinâ, aures attentione ad Dei vocem, lingua moderato sermone, gustatus sobrietate, tactus pudicitia, pedes diligentia, manus bonis operibus, conuersatio virtutum exemplis, & omnia denique plena sunt virtutibus, & donis Spiritus sancti. Secundò, dole paupertatem tuam, qui gratiam vel reijcis, vel permittis otari, quam ob causam miseris plenus, & totus inanis gratiâ. Tertio, spera MARIE precibus eam tibi, quæ decet, gratiæ plenitudinem esse concedendam. Quarto, gratias age Deo, qui MARIAM, tamquam vas cælesti plenum rore, exposuit, vt inde gratiam omnes haurirent. Quintò, pete à beatâ Virgine cælestis huius roris guttam, vt gratus & amicus Deo sis, stabilis & ditior in dies post acceptam gratiam.

Tertia

Tertia pars, DOMINVS TECVM.

Primò, adora beatam Virginem, quia Deo maximè est vnita, corpore in incarnatione, spiritu in intellectu rerum diuinarum cognitione illustrato, voluntate Deo maximè conformi. Secundò, dole, quia Dominus à te, vel lethali culpâ ereptus, tecum non fuit semper, vel quia à lethali culpâ immunis, Dominum (eius gratiâ cuncta faciens) præsentem non habueris. Tertiò, spera per beatam Virginem, quæ proxima Deo est, summam cum ipso vnionem. Quartò, gratias age beatæ Virgini, quòd Deum à nobis maximè remotum ad nos attraxit. Quintò, pete vt te absolutè charitatis glutine Deo vniat, eius sequendo voluntatem.

Quarta pars,

BENEDICTA TV IN MVLIERIBVS.

Primò, adora beatam Virginem benedictam, primò, in sanctis cogitationibus cordis; secundò, in linguæ pijs verbis; tertio, in operibus ad diuinæ legis regulam consummatis; quartò, in animi demissione; quintò, in partu Redemptoris, à quo omnis benedictio in genus humanum deriuata, quibus benedictionibus Euzæ maledictiones destruxit, quæ præcesserunt primò, in eius cogitatâ defectione;

S s   secun-

secundò, vocibus ad dæmonem perlatis; tertio, operibus diuino præcepto contrarijs; quartò, superbiâ Deo resistente; quintò, peccato ad posteros transmissio. Secundò, dole ob eas in quibus natus es maledictiones, primò spirituales, scilicet intelligentiam excæcatam, voluntatem distortam, appetitiones effrenas, sensus deprauatos: secundò corporales, scilicet morbos, egestatem, mortem. Tertio, spera te omnem à Deo benedictionem per beatam Virginem impetraturum. Quartò, gratias age, quòd in nos à Deo per beatam Virginem tamquam à capite per collum in corpus, multę benedictiones transfunduntur. Quintò, pete à beatâ Virgine, vt ab eius Filio iudicandus, audias cum electis, *Venite benedicti, &c.*

Quinta pars, ET BENEDICTVS FRVCTVS VENTRIS TVI IESVS.

Primò, adora beatam Virginem, quæ arbor est vitæ, & CHRISTVM IESVM arboris huius fructum, qui vita nostra est. Secundò, dole, quia animæ tuæ gustatui non est suavis fructus hic suauissimus, & dulciores tibi sunt terrenæ voluptates, quam cæleste hoc nectar. Tertio, spera à beatâ Virgine animæ tuæ fecunditatem, & à fructu ventris eius, fructus vitæ æternæ. Quartò, gratias age B. Virgini, quæ

quæ vera terra promissionis est, lacte & melle manans, pro fructu nobis producto. Quintò, pete fructum spiritualium, copiam & feracitatem longè maiorem.

Sexta pars, SANCTA MARIA MATER DEI.

Primò, adora in B. Virgine supernam hanc diuinæ Matris dignitatem. Secundò, pudeat te vilitatis tuæ, coram hac supremâ Reginâ. Tertiò, spera, B. Virginem, quæ Deum effecit fratrem nostrum, te in filium accepturam. Quartò, gratias age B. Virgini, quia peperit nobis Redemptorem, & quia personam humanam ad infinitam diuinæ Matris dignitatem euexit. Quintò, pete à beatâ Virgine Dei Matre, vt te diuinæ voluntati obsequentem reddendo, filij sui quodammodò matrem faciat, dicente Domino: *Quicumque fecerit voluntatem Patris mei qui in cælis est, ipse meus frater, & soror, & mater est.*

Septima pars, ORA PRO NOBIS PECCATORIBVS, NVNC, ET IN HORA MORTIS NOSTRÆ. AMEN.

Primò, adora B. Virginem, quia Patrona nostrâ est, quia Dei hominumque conciliatrix, quia diuinorum beneficiorum impetratrix. Secundò, dole, quia ex tantæ Reginæ patrocinio nullum tu tuâ culpâ in te auxilium
utilita-

utilitatemque deriuas. Tertiò, spera te à Deo impetraturum, quidquid, B. Virgine causam tuam agente, à Deo petieris. Quartò, gratias age B. Virgini pro diligenti curâ, quâ nos protegit. Quintò, pete à B. Virgine MARIA, vt velit in suâ clientelâ esse status omnes, Ecclesiasticos & laicos, viuos & defunctos, affines, benefactores, persecutores, denique eos omnes, qui nostras exquirunt preces: secundo pete, vt impetret nobis nostrorum errorum veniam à Deo: tertiò, diuinæ voluntati omnium hominum voluntates obsequentes reddat: quartò, vt vitæ extremo tempore præsens nobis esse velit. Dic nouies, *Beata viscera Mariæ Virginis, quæ portauerunt*, &c. ad honorem nouem mensium, quibus Christum portauit; & nouem genuflexiones facias.

Visita septem templa dedicata B. Virgini.

Recita ter Aue, primum ad honorem instantis, quo sine peccato originali concepta; secundum ad honorem instantis, in quo facta est Mater Dei; tertium ad honorem illius instantis, in quo vnita fuit Filio post mortem.

Actuare me sæpè in his actibus, velle me amare B. Virginem, etiam per totum Rosarium.

Affige imagini B. Virginis chartulam, in quâ scripta sit necessitas tua, cû aliquo dono.

Ad

Ad Angelum Custodem.

ANGELE sancte, Deo dilecte, qui me
 tuæ beatæ curæ ab ortu meo commis-
 sum, perpetuò protegis, illuminas, regis: ego
 te Patronum veneror, custodem amo, tuæ-
 que me deuotioni subijcio, ac prorsus trado
 gubernandum. A te ergo per IESVM CHRIS-
 TVM peto suppliciter, vt me, quamuis ingra-
 tum, & contra tua monita agentem, ne de-
 seras: sed benignus errantem dirigas, igno-
 rantem erudias, iacentem erigas, afflictum
 soleris, periclitantem liberares, donec in cæ-
 lum ad æternam felicitatem perducas. Amen.

FINIS.

SVM-